

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ПРЕДМЕТНО-МОВНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (англійська мова і література)»

за спеціальністю A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

спеціалізації A4.021 Англійська мова та зарубіжна література

галузі знань A «Освіта»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до предметно-мовного інтегрованого навчання
Викладач (-і)	Куравська Наталія Юріївна
Контактний телефон викладача	099 068 72 79
Е-mail викладача	nataliia.kuravska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	За попередньою домовленістю з викладачем https://us02web.zoom.us/j/7833758347?pwd=N2VpVkdBM0NITFVTdkZEK0dNNVBTdz09
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є інноваційний підхід до викладання англійської мови, коли учні стикаються з іноземною мовою під час вивчення таких предметів, як географія, образотворче мистецтво, історія, економіка тощо. Студенти вивчають ключові принципи й термінологію предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) із акцентом на розвиток практичних навичок, які сприятимуть успішному використанню ефективних прийомів під час навчання учнів, рідна мова яких не є засобом викладання. Зміст навчальної дисципліни охоплює проблемні питання дослідження аспектів CLIL. Студенти ознайомлюються з фаховою термінологією й основними поняттями CLIL (the 4Cs of CLIL, Hard CLIL, Soft CLIL, CLIL and Language Immersion, Assessment and Error Correction in CLIL) і вчать їх використовувати під час аналізу навчального матеріалу на практичних заняттях. Засвоюючи методику CLIL, студенти вчать оцінювати й адаптовувати вже наявний навчальний матеріал чи створювати новий, розробляти планів уроків (Material Design in CLIL and CLIL Lesson Plan).	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Вступ до предметно-мовного інтегрованого навчання» є формування в студентів особистісних і професійних компетентностей, зміцнення впевненості у використанні методів CLIL у викладанні англійської мови. Основними <u>цілями</u> вивчення дисципліни є: засвоєння ключових принципів предметно-мовного інтегрованого навчання; розвиток навичок у розробці навчальних матеріалів і планів уроків подвійного призначення; сприяння критичному й творчому мисленню студентів; вдосконалення навичок володіння англійською мовою й розширення професійного словникового запасу.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК.2 Соціальна компетентність: Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК.3 Культурна компетентність: Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження. ЗК.4 Лідерська компетентність: Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети. <u>Фахові компетентності:</u>	

ФК.1 Мовно-комунікативна компетентність:

Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі; здатність формувати і розвивати в учнів іншомовну комунікативну та міжкультурну компетентності.

ФК.2 Предметно-методична компетентність:

Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів;

здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;

здатність здійснювати інтегроване навчання учнів;

здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів;

здатність розвивати в учнів критичне мислення;

здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу;

здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК.11 Організаційна компетентність:

Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів;

здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ФК.13 Інноваційна компетентність:

Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі;

здатність використовувати інновації у професійній діяльності;

здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

ФК.14 Компетентність навчання впродовж життя:

Здатність визначати умови та ресурси власного професійного розвитку впродовж життя;

здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки.

ФК.15 Рефлексивна компетентність:

Здатність здійснювати моніторинг власної навчальної/педагогічної діяльності і визначати індивідуальні навчальні/професійні потреби.

Результати навчання:

ПРН.2 Вільно спілкуватися державною та/або іноземною мовами усно й письмово з колегами, представниками інших професійних груп, культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо для вирішення завдань у навчальній і професійній діяльності.

ПРН.5 Використовувати іноземні мови (англійську, німецьку або французьку) в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя та розвитку іншомовної комунікативної і міжкультурної компетентностей в учнів.

ПРН.6 Володіти методикою проведення навчальних занять у ЗЗСО; використовувати різноманітні ефективні форми, прийоми, методи й технології для інтегрованого навчання усіх видів мовленнєвої діяльності та розвитку критичного мислення в учнів; аналізувати результати засвоєння учнями навчального матеріалу з предмету, оцінювати знання, уміння та навички у системі відповідної шкали оцінювання.

ПРН.11 Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані, дотримуючись норм академічної доброчесності.

ПРН.13 Планувати, організовувати та здійснювати освітній процес з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального

предмету.

ПРН.18 Розуміти основні проблеми освіти та шляхи їх розв'язання із застосуванням інноваційних підходів, доцільних наукових методів і навчальних технологій.

ПРН.19 Організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями.

ПРН.20 Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. CLIL Basics 1.1. What do we know about CLIL? 1.2. CLIL vs CBI vs EMI	2	2	8
Тема 2. CLIL and Language Immersion 2.1. Language Immersion: What is it? 2.2. CLIL vs Language Immersion 2.3. Why CLIL?	2	2	8
Тема 3. 4Cs of CLIL 3.1. Content 3.2. Communication 3.3. Cognition 3.4. Culture	2	4	8
Тема 4. Types of CLIL 4.1. Hard CLIL 4.2. Soft CLIL	2	2	8
Тема 5. Assessment and Error Correction in CLIL 5.1. Assessment and its function 5.2. Types of assessment 5.3. Assessment quality and adequacy 5.4. The main issues for assessment in CLIL 5.5. CLIL assessment principles	4	2	8
Тема 6. Material Design in CLIL 6.1. Content and material 6.2. Cognition and material 6.3. Language in CLIL	2	2	8

6.4. How do teachers prepare CLIL materials?			
6.5. What is the process of designing CLIL materials like?			
6.6. Defining scaffolding			
Тема 7. CLIL Lesson Plan	2	-	12
7.1. CLIL lessons characteristics			
7.2. Factors to consider when planning CLIL lessons			
7.3. A typical lesson plan for CLIL classes			
ЗАГ.:	16	14	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Перевірка рівня засвоєння студентами знань, умінь і навичок здійснюють через: - Поточний контроль: 1) усний контроль (під час опитування на лекційних і практичних заняттях); 2) тестовий контроль; - Підсумковий контроль: 1) тест формату «множинний вибір»; 2) індивідуальне завдання (розробка плану уроку). Загальну кількість балів розраховують на основі суми балів за поточний і підсумковий контроль.		
Вимоги до письмових робіт	Письмове підсумкове тестування складається з 20 завдань формату «множинний вибір». За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал. Тестування відбувається на останньому занятті. Індивідуальне завдання (розробка плану уроку) оцінюється від 0 до 10 балів. План уроку має бути поданий (у друкованій або електронній формі) не пізніше, ніж за один робочий день до проведення останнього заняття.		
Семінарські заняття	Поточний контроль (усний і тестовий) реалізує систематичну перевірку розуміння й засвоєння теоретичного навчального матеріалу й здійснюється за чотирибальною шкалою: «5» - студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми, логічно мислить і будує відповіді, вільно використовує набуті теоретичні знання під час аналізу практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; «4» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або під час аналізу практичного; «3» - студент у основному опанував теоретичні знання з відповідної теми, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, немає стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявив неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти й явища, пов'язувати їх із майбутньою професією; «2» - студент не опанував навчальний матеріал із відповідної теми, не знає наукових фактів, визначень, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Максимальну кількість балів (70) розраховують як середнє арифметичне усіх оцінок, отриманих на лекційних і практичних заняттях, із ваговим коефіцієнтом 14.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Діє система накопичення балів. Допуск до підсумкового контролю передбачає отримання мінімум 25 балів за результатами поточного контролю (усного й тестового) на лекційних і семінарських заняттях.		

Підсумковий контроль	Формою підсумкового контролю, метою якого є виявлення рівня засвоєння навчальної дисципліни в цілому, є залік. Максимальну кількість балів за залік (100) розраховують на основі суми балів за: - аудиторну роботу (максимум 70); - письмове тестування (максимум 20 балів); - індивідуальне завдання (розробка плану уроку) (максимум 10 балів). Залік отримують студенти, які набрали не менше 50 балів за результатами поточного й підсумкового контролю. Студенти, які набрали менше 50 балів, можуть отримати залік за відомістю №2 за умови відпрацювання пропущених занять і виконання письмових завдань. <u>Критерії оцінювання індивідуального завдання:</u> 1. Відповідність CLIL-підходу (26.): - план уроку відповідає принципам предметно-мовного інтегрованого навчання; - збалансоване поєднання предметних і мовних цілей навчання. 2. Чіткість, досяжність цілей і відповідність результатів навчання (26.) - цілі уроку чітко сформульовані, вимірювані й досяжні; - результати навчання відповідають поставленим цілям, відображаючи як предметні, так і мовні знання. 3. Інтеграція мовних і предметних завдань (26.): - завдання ефективно інтегрують мовні й предметні навички; - завдання сприяють активному використанню мови для вивчення предмету. 4. Методична різноманітність завдань (26.): - використані різноманітні методи для забезпечення інтеграції мови й змісту предмета; - наявний чіткий і детальний опис кожного завдання. 5. Точність і дотримання дедлайну (26.): - план уроку не містить граматичних, орфографічних і лексичних помилок; - індивідуальне завдання подане вчасно, відповідно до встановленого речення.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Усі письмові завдання мають бути виконані у встановлений термін. Роботи, які здані пізніше встановленого терміну без поважних причин, оцінюють нижче (75% від можливої максимальної кількості балів за такий вид робіт). Якщо студент відсутній із поважної причини, він/вона презентує виконані письмові завдання під час консультації викладача. <u>Академічна доброчесність:</u> Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf Студент зобов'язаний неухильно дотримуватися норм академічної доброчесності, правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, інших видів політики, передбаченої нормативними	

документами, що регулюють освітній процес у ЗВО. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. Повторна невідповідна поведінка під час заняття/виду контролю може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного й підсумкового контролю. Списування чи плагіат під час виконання письмових завдань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних телефонів, планшетів чи інших девайсів). Усна відповідь студента повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності й плагіату. Індивідуальні завдання (плани уроків) мають бути авторськими оригінальними.

Відвідування занять:

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі спізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю.

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafiikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти екзамен за відомістю №2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном №3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 3)», ознайомитися з яким можна за покликанням: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/povtorne-vyvchennia-dustzuplin.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, Udey, тощо, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Самостійна робота – зарахування результатів неформальної освіти: проходження онлайн курсів по Предметно-мовному інтегрованому навчанню (CLIL)
<https://www.coursera.org/learn/teaching-english>

<https://learn.eduopen.org/course/index.php?mycourses=&search=clil>

або інші курси за бажанням студентів.

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Do Coyle, Philip Hood, David Marsh. CLIL: content and language integrated learning. Cambridge University Press, 2010. 174 p.
2. Do Coyle. Content and Language Integrated Learning: Towards a Connected Research Agenda for CLIL Pedagogies. International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 2007. P. 543-562.
3. Christiane Dalton-Puffer. Content-and-Language Integrated Learning: From Practice to Principles? Annual Review of Applied Linguistics Cambridge University Press, 2011. P. 182–204.
4. Do Coyle. Listening to learners: an investigation into ‘successful learning’ across CLIL contexts, International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 2013. P. 244-266.
5. Dongying Li, Lian Zhang. Exploring teacher scaffolding in a CLIL-framed EFL intensive reading class: A classroom discourse analysis approach. Language Teaching Research. Beijing Foreign Studies University, China. 2020. 28 p.
6. Franca Quartapelle. Assessment and evaluation in CLIL. Ibis, Como-Pavia 2012. 176 p.
7. Rachel Lofft Basse. Assessment for Learning in the CLIL classroom: A corpus based study of teacher motivational L2 strategies and student motivation and metacognitive abilities. Tesis doctoral. universidad autónoma de Madrid. Madrid, 2016. 284 p.

Допоміжна література:

1. Brown H., Bradford A. EMI, CLIL, & CBI: Differing approaches and goals. In P. Clements, A. Krause, & H. Brown (Eds.), Transformation in language education. Tokyo: JALT. 2017. P. 328-334.
2. Do Coyle. CLIL: Planning tools for teachers. University of Nottingham, 2005. 15 p.
3. María Luisa Pérez-Cañado. CLIL research in Europe: past, present, and future, International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 2012, P. 315-341.
4. Morton, T. Cognitive Discourse Functions: A Bridge between Content, Literacy and Language for Teaching and Assessment in CLIL. CLIL Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education, 2020. P. 7-17.
5. Pat Moore & Francisco Lorenzo. Task-based learning and content and language integrated learning materials design: process and product. The Language Learning Journal, 2015. P. 334-357.
6. Wannagat, Ulrich. Learning through L2 - Content and Language Integrated Learning (CLIL) and English as Medium of Instruction (EMI). International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 2007. P. 663-682.
7. Yolanda Ruiz de Zarobe. CLIL implementation: from policy-makers to individual initiatives, International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 2013. P. 231-243.
8. Kuravska N., Bilianska I., Lovchuk Yu. Enhancing foreign language acquisition through CLIL methodology. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Philology. 2023-2024. Vol.10. №.1.
9. Kuravska N., Sabadash D., Grytsak N. Students’ IC levels in CLIL and EMI programmes: comparative study of Spanish and Ukrainian MA students. Euromentor Journal. Studies about Education. 2024. Vol. 15, Issue 1. P. 108–131.

Викладач: Куравська Н. Ю., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології